

Kommunal- og distriktsdepartementet

Att:

Oslo, 08.09.2025
Vår ref. 25/1303-9
621.3/GOBJ
Deres ref. 25/1895-1

Høringssvar – endringer i budsjett- og regnskapsforskriften og i selvkostforskriften (avskrivningstider, kalkylerente og framføringsperiode)

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til Kommunal- og distriktsdepartementets høringsbrev datert 8. mai 2025. LO takker for muligheten til å uttale seg.

Kommunene står i en utfordrende økonomisk situasjon og LO er opptatt av at det gjennomføres tiltak som kan bedre dette. Det er likevel viktig ikke å gå på akkord med grunnleggende regnskapsprinsipper om at avskrivningstiden for en investering skal gjenspeile faktisk levetid. Vi vil også påpeke at det er begrenset hvor stor effekt regnskapsmessige endringer vil ha for kommuneøkonomien, og at det i alle tilfelle vil være behov for ytterligere tiltak fra statlig hold for å imøtekomme EUs reviderte avløpsdirektiv, som vil kreve omfattende opprusting av infrastruktur på vann- og avløpsområdet.

Forslag om å øke avskrivningstiden for ledningsnett og enkelte bygg og anlegg

LO mener at de foreslåtte endringer i regnskapsforskriften for kommunene og fylkeskommunene gjenspeiler grunnleggende regnskapsprinsipper om at avskrivningstiden skal gjenspeile investeringens faktiske levetid. Det er positivt at økt avskrivningstid på selvkostområdet vil gi grunnlag for lavere gebyrer for innbyggerne og utenfor selvkostområdet vil gi rom for en bedre kommuneøkonomi.

Vi har imidlertid noen merknader til virkningstidspunkt, det vil si spørsmålet om økte avskrivningstider bør gjelde også for eksisterende aktiva. Departementet foreslår at økte maksimale avskrivningstider for ledningsnett (vann- og avløpsledninger inklusive kummer og kumanlegg) også skal gjelde for tidligere investeringer i ledningsnett. Også for forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner og høydebasseng foreslås at kommunene må gjøre konkrete og individuelle vurderinger av hva som er gjenværende utnyttbar levetid på eksisterende anlegg og revurdere avskrivningsplanene. Vi er enige i dette.

For andre typer bygg og anlegg (barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap), som etter forslaget får økt maksimal avskrivningstid fra 40 til 50 år, foreslår departementet at kommunene skal følge påbegynte sjablonmessige avskrivninger i tråd med tidligere regler i regnskapsforskriften av år 2000. Departementets begrunnelse er at en konkret revurdering av avskrivningsplanene vil være en omfattende jobb for mange kommuner.

Landsorganisasjonen i Norge

Torggata 12, N-0181 Oslo E-post: lo@lo.no www.lo.no Telefon: +47 23 06 10 00
Organisasjonsnummer: 971 074 33 Kontonr.: 9001 07 00182
Elektronisk faktura (EHF): 9908:971074337

Og for å unngå ulik praksis mellom ulike kommuner anbefaler departementet at det heller ikke åpnes for frivillig gjennomgang av avskrivningsplanene.

LO er ikke enig og mener det bør åpnes for at kommunene selv kan velge om de skal revurdere avskrivningsplanene for typer bygg og anlegg som nevnt over. Vi mener hensynet til lik praksis mellom ulike kommuner ikke kan begrunne at det stenges for en frivillig gjennomgang av avskrivningsplaner for slike bygg og anlegg. Kommuner har ulike forutsetninger og ulik praksis på mange områder og hensynet til lik praksis på akkurat dette området er etter vårt skjønn ikke tungtveiende.

Det vil dessuten være i tråd med nevnte regnskapsprinsipper om at avskrivningstiden skal gjenspeile faktisk levetid, å åpne for en gjennomgang av eksisterende aktiva også på dette området, slik det gjøres på det øvrige anleggsområdet. Vi er imidlertid enig med departementet at kommunene ikke skal pålegges å revurdere avskrivningstiden for eksisterende bygg og anlegg i denne kategorien. For noen kommuner vil plikt til gjennomgang på alle områder ikke være hensiktsmessig ut fra en konkret kost-nytte vurdering, fordi det vil kreve store administrative ressurser mens den antatte gevinsten er liten, nettopp slik departementet skisserer.

Men det er etter vårt syn ikke et argument for å stenge for en adgang til å gjennomgå avskrivningsplaner. Det bør være opp til den enkelte kommune å vurdere kost-nytte av å foreta en gjennomgang av de typer bygg og anlegg som nevnt over.

Vi vil i den sammenheng peke på at kommunale tilskudd til private barnehager beregnes basert på kommunenes kostnader til egne barnehager. Kommunen kan velge om den vil beregne tilskuddssatser for kapitalkostnader basert på kapitalkostnader i tilsvarende kommunale barnehager, eller bruke nasjonale gjennomsnittssatser. Men gitt at kommunen baserer tilskuddet på egne barnehager, er grunnlaget for tilskuddet alle kapitalkostnader i tilsvarende kommunale barnehager i kommuneregnskapet. Med «kapitalkostnader» menes avskrivningskostnader basert på anskaffelseskost og rentekostnader beregnet ut fra bokført verdi på anleggsmidler på barnehageområdet tillagt tomtekostnader. Avskrivning er en kostnadsføring av anleggsmidler med varighet over ett år.

Dette innebærer at adgang til å øke avskrivningstiden også for eksisterende bygg fra 40 til 50 år, vil kunne gi grunnlag for reduserte kommunale tilskudd til private barnehager.

Forslag om å endre kalkylerenten i selvkostforskriften

Departementet foreslår at kalkylerenten ved selvkost endres fra 5-årig swaprente pluss ½ prosentpoeng til NIBOR pluss 0,6 prosentpoeng. Argumentet er at kalkylerenten blir mer i samsvar med kommunenes faktiske lånekostnader, slik at renterisikoen knyttet til selvkostområdet reduseres. Igjen er dette en riktig omlegging prinsipielt sett. Men alle endringer skaper friksjoner og vi oppfordrer derfor departementet til å bistå kommuner som i overgangsfasen kommer dårligere ut og får likviditetsproblemer, og eventuelt lager tilskuddsordninger for slike kommuner.

Vi ber også om at endringen evalueres etter en viss tidsperiode. Det er spesielt viktig å kartlegge hvordan valg av kalkylerenta og påslag på 0.6 prosent påvirker:

- Likviditeten og utlegget for kommuner med høye utgifter til VA-anlegg på grunn av store avstander mellom husholdninger eller topografiske utfordringer
- Likviditeten og utlegget for kommuner som har høyere renter som følge av relativt sett lave inntekter eller økonomiske utfordringer.

Eventuelt bør dette kartlegges før endringen iverksettes.

Fremføringstid

Departementet foreslår at fremføringstiden for over- og underskudd i selvkostregnskapet beholdes uendret på fem år. LO er enig i dette.

Med vennlig hilsen
LO Norge

Odd Haldgeir Larsen
LO-sekretær
(sign.)

Roger Bjørnstad
Sjeføkonom/avdelingsleder
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.